

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt.
Évnyegyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetéseit a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

A lap azonnali részére a a nyitlóra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.
Bel- és külföldi hirdetések számára hirdetményeket elfogad Kay Károly hirdetmény-közvetítő irodája Budapeston, 3 dob utca, 14. sz. 3. ajtó.

Hirdetések díjai:
Öt hasábos polttör 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 50 kr.
Nyitlóter garmond sora 20 kr.

Nagyobb és többzetű hirdetések jutányosan emköszültek.
Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok”
1878-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évnyegyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csatolva, — legcélszerűbben postátalvánnyal — a nyomtatandó példányok a pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Meghívás.

A tavaszi rendes közgyűlés határidejét főispán ur ó méltósága folyó hó 23-ik napjára méltóztatott kitűzni; — miről ezen közgyűlésen tárgyalandó házi pénztári s közmunkaváltási zárszámadások kivonatainak és egyéb ügyek jegyzékének közlése mellett azon tiszteletteljes kéresem van szerencsém a t. bizottsági tag urakat értesíteni, hogy ezen közgyűlésen lehető teljes számban méltóztatásnak résztvenni. — A közgyűlési tárgyak előkészítésére hivatott választmány t. cz. tagjait pedig arra kérem, hogy ezen választmánynak folyó hó 22-én tartandó ülésén is résztvenni sziveskedjenek.

Kelt B.-Gyarmaton, 1878. május 6-án.

Madács Károly,
alispán.

Tárgysorozat:

1. Alispáni jelentés.
2. A megye házi, segédelmi s egyéb pénztárairol 1877. évben vezetett szárszámadások vizsgálata.
3. Községi számadások vizsgálata.
4. A megyei közmunkaerő felosztásnak f. évi előirányzata.
5. Miniszteri inaközvények; az iparügyi szabályrendelet. éllamépítészeti tisztviselők járandósága, a megye szervezeti szabályai, helyi házi nagytérlem földnyo és szarvasmarha tenyésztés tárgyában.
6. Törvényhatósági levelek: a keleti kérdés, adókezelésről és bírói felelősségről szóló törvények módosítása. Apáthi ut és kővári töltés, s fegyverszállítás vádjá miatt elfogott és kibujdosott erdélyi honfiak ügyében.
7. A magyar kisbirtokosok és tisztviselők országos egyetemeinek tanogtatását kérő felhívások.
8. Küldöttségi és tiszti jelentések, s más kisebb érdekű ügyek.

Nógrádmegye házi-pénztárának 1877. évi bevételéről és kiadásairól vezetett szárszámadása.

Bovétel. 1876-ik évről pénztári maradvány 32¹/₂ kr. Számadási tértívek és vegyes bevételek 8 frt 28 kr. A törvénykezési hatóság nyomdai munkáért, a megyeházi épület külfentartási költségeire és a megyei magtári épület első részéért szerződés szerint fizetett 1261 frt 40 kr. Hivatalos értesítő díjaiból 948 frt 24 kr. Államkincstári javadalmaszás 84.457 frt 87 kr. Összesen 86.671 frt 17¹/₂ kr.

Kiadás. A tisztviselők és segéd-személyzet rendes fizetésére 43.906 frt

66¹/₂ kr. A megyei tisztviselők mellékjárulókaira 2.000 frt. A közbiztonsági személyzet és szolgálk fizetésére 24.104 frt. Ezek mellékjárulókaira 5.662 frt 14¹/₂ kr. Hivatali helyiségek bérletére 440 frt. Irodai szükségletekre 6.734 frt 68¹/₂ kr. Uti költségekre napi díjakra 102 frt 72 kr. Megyei épületek fontartási költségeire 2.421 frt 50¹/₂ kr. Vegyes kiadásokra 188 frt 77 kr. Előre nem láthatott kiadásokra 1.110 frt 19¹/₂ kr. Összesen 86.670 frt 78¹/₂ kr.

A közmunka váltási eredménye.

Pénztári maradvány 2326 frt 9 kr. Le nem szolgálk napszámokért 930 frt 20 kr. Mult évekről maradt tartozásokból 5185 frt 41 kr. 1877-ik évi váltáság 61647 frt 85 kr. Összesen 70089 frt 55 kr.

Kiadás. Uti biztosok és utkaparók fizetésre 2594 frt 32 kr. Megyei utak építésére 64970 frt 70 kr. Összesen 67565 frt 2 kr.

Követválasztások előtt.

Nincs könnyebb dolog a világon mint azt mondani: „ezt nem jól csináltad”; s alig van nehezebb, mint jobban csinálni azt. — És amely könnyű a gáncsolódás, ép oly könnyű vele népszerűséget csinálni, a nagy közönség előtt, főleg politikai téren, hol a népnek soha sem volt kielégítő s nem is lesz soha, a jelen állapot. Ez állapotot ragadja most üstökön vasmarokkal az „ellenzék” s úgy szórja népünk között a sze-

gényesség frázisait, hogy utoljára talán más, a mélyebben nézők is binni kezdenek az ékes dicitóknak. Sőt: már kevés számukra a hírlapirodalmi tér, lángbuzgalmuk kilép a nemzet megmentő missió terére, s a választókerületekben kezdenek apostolkodni.

Rajta magyar! jöjjenek uraim! és szessenek; mi is obajtuk megtanulni önköktől, amit önk maguk se tudnak. Azt mondják önk: „helytelenül történt a kiegyezés, s főképp a város és bankpolitika adtak koldusbotot kezünkbe”. De hogy asután, mi módon kellett volna helyesebben oldatni meg a kiegyezés nagy kérdésének? erről mélyen hallgatnak önk uraim! — Hogy a kiegyezés, nemzetünkre nézve oly szerfelett előnyös volna, mint amiként némelyek hirdetik, mi sem vagyunk hajlandók elbinni; más oldalról azonban birunk annyi politikai komolyság és társadalmi-erkölcsi érzettel, hogy az európai jelen helyzetet, sőt egyéb idevágó faktorokat sem hagyunk figyelmen kívül, midőn ítéletet mondunk a kiegyezés sok és nagy kudarcaival végbemenő nagy munkájá felett.

Ez a hangulat Nógrádmegyében, — egy választó kerületet kivéve, a hol — mint tudjuk — inkább a képviselő egyénisége, mint a beható politikai megfontolás ad jelleget a korai törekvéseknek, melyeknek árja által, az értelmiségnek némely tagjai is, akarva nem akarva ragadtatnak.

TÁRCZA.

Zrinyi, a költő.

— Történelmi korrajz —
Irla: V. Sárffy Ignác.
(12-ik folytatás).

VIII.

A vadászat.

Zrinyi dicsőségének végső dallája nemléneknek.

Vörösmarty.

Ismét a Dráva mellett vagyunk, Ugyanazon helyen, ugyanazon erdőben, melyet beszélyünk elején leírni igyekestünk. Szép őszi nap van; a nap arany fényével most bujlik elő a távoli kéklő dűrczok közül. Szégyenkedve tűnik el a nedves, sűrű köd a fényes vendégnek látára s a hűs éj csakhamar kedves meleg nappá változott. A nap élénkpiros sugarai hosszón lövöltek a fákra, melyeken a levél már sárgulva s ulég györon mutatkozik. Hangtalan az egész reneteg; a madarak sütyölése rég elhangzott már; a csattogó rigó, a bájhangú fülemile s a kelepelő gólya jobb hazát mentek keresni. Csupán a karsú szarvas, a mormogó medve sa komor vadkan maradtak meg a régi berkekben. A nap mind magasabba emelkedik, kedves meleggé változtatja a hűs levegőt. A tenger-

szem vidéke népesedni kezd; csörtetve rohan a vadkan, csattogtatva szikrázó agyaráit, a mocsár felé, haragosan konyítja fejét, mintha neki is rosszul esnék az elhaló természet, mintha tudná már, hogy nem messze van a tél. Majd odább egy himszarvas nyújtja előre karsú termetét, vigyázva turkál a mohos fűben, hol már alig talál nyévre valót; a fű sárga és száradni kezd; a szegény állat aggodva kapargál közte lábával; möhön szövévén fel a találtakat. A távolabbi helyeken félelnek nyulak rágódni a fák körül; a fákon egyes madarak, bollók ballatják ismert hangjaikat.

A nap már délre hág; sugarai forróan tűznek a tó vizére, melyben ibicakolva ugrálnak az erdő vadai. Hoh! de mi az? a karsú szarvas teste félelken rándul össze, nyöszörögve nyújtja érzékeny orrát egy táj felé; gyanusan nézget körül, majd pedig, mint ki nagy veszélyt lát maga előtt, örült rohanással iramlík el; a vadkan morogva csapja össze agyaráit, megrázza bozontos sertéjét, melyen a sáros iszap ujnyi vastagságban rakodott le, haragosan néz előre és csörtetve rohan odább; a félelnek nyulak hegyezett füleikkel nyilabesen vágatnak el. Egyszerre eltűnik minden a tó mellől. Valjon mi okozhatta félelmüket? Távolból gyengén, mit emberi fül alig vehet észre, topa

zúgás hallható, hasonló a szél lassú fuvalmához, midőn az a száraz talveleket lassan felkavarja; majd ismét, de halkán, igen halkán vijogás hallható. Alig tudná az ember megmondani e zaj okát, de a gyakorlott fül azonnal észreveszi, hogy vadászok ezek. A vadak igen jól ismerik már a lármat, mértföldnyi távolban megérik finom érzékekkel s ilyenkor nyöszörögve rohannak beljebb, messzebb . . . Nem sokára közelebb hallható a lárma, mindinkább közelebb s a szem előtt feltűnik nem sokára a vadászó csoport. Ugy látszik óriási bajt vadászat van készülöben, mert a néptömeg, mely minden fegyver nélkül, csak botokkal, nem fegyverezve, nem annyira vadászat, mint inkább korítás kedvéért van itt. Elöl jön a fegyvertelen néptömeg, hangos koppanásokat ejtve botjaikkal a szárazos fák törzsein, mintha előre rettetgetni akarnák a szegény vadakat; utánok jönnek a pecsérök, kettével hármával összekötve tartják hoessú pórázokon a nemes fajú ebeket, melyeknek sorogó nyugtalan vihogással igyekeznek szabadulni kénytelen burkából. Távolabb fegyveres csoportot látunk vadászubbonyokban és hosszú, czombigérő csizmákban, kis kalpagokkal; oldalaikon kis csillogó fényű vadásztás, válllaikon rövid, de nehéz kohás fegyverek. Bezárva a mondat jönnek a vadászat fő

bősei. — Elöl, könnyű ruhában látjuk a bantú kis zöld zekével. Villogó szemei, melyekkel a csoportot végignézi, mutatják mily nagy szenvedéllyel éri e kedves mulatságot; alatta búzike fekete paripa, mely minden lépésnél fejedelmileg emeli fel gyönyörű fejét; minden fény, minden pompa nélkül van szerelve, de éppen ezen egyszerűség teszi széppé; fényes hollófekete szőrén a nap sugarai ragyogva csasznak el.

A bán mellett egy alacsony, kopass emberke lépdel; arczán itt-ott már barázdák mutatkoznak, a mi azt jelzi, hogy már 50 évek terhét hordja vállain, ruházata hasonló társához, lora tücsök, búzike farkú s alig bírja féken tartani gyöngö kezével a virgoncz paripát, mely minden egyes kiáltásnál magásra ágaskodik. A lovag arczán gyanús mosoly honol mindig, apró szürke szemét félelmetesen bordja körül, a hideg, száraz vonások, a kopass fő, tuskés bajusz, a gunyos halvány ajkak nem a legjobb érzelmeket költik föl az ember lelkében. E férfi Teleky Mihály, Erdélyországnak a későbbi időkben egyik legnevezetesebb férfa. Ezen időben, melyre leírásunk esik, II. Rákóczy György kegyvesztett kapitánya, később kővári kapitány s Apafy Mihály uramnak első tanácsosa lett. Kitűnő és lakik a maradvány sima homlok alatt; szélesre terjedt

Hogy oly koldusok volnánk tehát, minőknek hangos népboldogítóink hirdetnek bennünket, egyáltalán nem vagyunk hajlandók elhinni, s így a népboldogító madarokat sem várjuk azon reménnyel, mintha szárnyaikból aranytollakat hullatnának népünk számára.

Kérdésük: koldus-e az nemzet, a melynek behozatala, a hűföldről: 481 millió 380 ezer forintot képvisel? A melyből caik:

Divat czikkokra, piperérok: 60 millió 429 ezer.

Drága prémekre, bunda és díszmű bőrökre: 15 millió 849 ezer frt.

Selyem árukra 34 millió 598 ezer frt.

Nürnbergi áruk, gyermekjátékokra 56 millió, összesen tehát e négy tétel: „166 millió 876 ezer forint“.

No már amely nemzet luksuscikkekre ennyit kiadhat, ez nem koldus nemzet; mert mint egyik publicistánk igen találóan mondja — ily nemű dolgokkal nem a koldusok ékekednek.

Nagy hangú szavak helyett tehát, sziveskedjenek inkább e honmegmentésőre magukban hivatást érző jó urak bőkezűség és bocsulatos munkára buzdítani a józan magyar népet, nem pedig a helyzettől való elégedetlenségre, melyet a tettet nélkülözö zongorázó szavak sohasem fognak jobbra fordítani.

Nógrádmegye népe pedig, vajha érezze át teljes jelentőségében a magyar ember azon kiválóan nemes tulajdonságát, mely semmitől iszonyodik jobban, mintha őt egyéni csólok csaközöl használja fel, bárki a világon.

A képviselő választás tavaszi szállója kezd lengedezni: emeljük fel magára a zászlót, melyre az van írva: „a jelent, bár nem minden tekintetben kielégítő a helyzet, nem vetjük kockára egy bizonytalan s csak is ígértben fényes jövőért.“

A hivatalos népboldogító meg ne zavarjanak bennünket . . .

Vigil.

Hontmegye közigazgatási bizottsága folyó hó 2-án tartotta B. Majthényi László főispán úr elnöksége alatt havi ülését.

A tagok Paczolay János vá. tagon és a pósta igazgatómag képviselőjén kívül, kik elmaradásukat kellőleg igazolják, teljes számban voltak jelen.

A főjegyző által tett azon jelentés, hogy ez uttal a k. b. számokérő könyvében hárvalék nem mutatkozik, örvendtes tudomásul vétetett.

As elintézt tárgyak közül mint érdekeseket a következőket közöljük.

Kuruly István letkési lakosnak a m. k. belügyminisztériumnál benyújtott s az utóbbi által 1893 szám alatt kelt rendelettel a közigazgatási bizottsághoz leküldött fegyelmi panasz, melyben a nevének, Sz. G. szolgabíró által nagy mérvben történt bánatalmazását panaszolja, egyelőre a panaszolt szolgabírónak, igazoló nyilatkozatának a június havi ülésig leendő előterjesztése végett kiadni rendeltetett.

Az ez iránti határozati javaslatban Sz. C. szolgabíró, kit a főispán úr közlelt főszolgabírói ranggal felruházott, főszolgabírónak címzetésén, ez ellen felszólalt Hederréry Antal v. bizottsági tag, előadván, hogy miután az 1870. 42 § cz. a törvényhatóság közegeiként főbírákat nem, hanem csak egyes jogú szolgabírakat állított fel, s a valószínűségben is főszolgabírói hivatalok sem ezen sem más megyei törvényhatóságban többé nem léteznek, oly hivatalnak címét viselni pedig amilyen többé nem létezik s a hivatkozott törvény határozatai szerint nem is rendszeresíthető, még a tisztelhetőség czégre alatt sem lehet s ily címek adományozására az idézett törvény a főispánokat nem is jogosította fel; miután továbbá a törvény azon permissioja, hogy az egyes tisztviselők hagyományos nevei megtarthatók, egyáltalán nem foglalja magában azt a feljogosítást, hogy a főispánok a szolgabírakat főbírói címmel felruházhassák s ez által a törvény ellenére a szolgabírák hivatali állásában különbséget állíthassanak fel: a főszolgabírói címzetést elhagyni, s a panaszolt szolgabírót egyszerűen szolgabírónak címezni kívánja.

Ezen felszólalás azonban, a többség azon érvelése folytán, hogy Hontmegyében az már szokásá vált egyes szolgabírakat főbírói címmel „adorálni“ ez pedig azoké jogot állapított meg, valamint az alispán azon fogható érve alapján, hogy Magyarország a címek és rangok ország, egyelmon kívül hagyott.

Érdekes vitát, melyben többen pro és contra vettek részt, idézett elő azon kérdés vajjon a megyei szolgabírák felruházandók e a kisebb polgári peres ügyekben bíráskodás jogával. A többség a kisebb polgári peres

ügyekről szóló törvényben főleg a szegényebb néposztálynak szánt jótéteményi látván, ennek valószínűsége pedig csak úgy véltén elérhetőnek ha a törvényben megazabott kellekkel bíró magán személyek a béke bíróságra valóalkozásának hiányában a szolgabírák ruháztatnak fel a békebírói szolgabírákat az ipolyágának egyedüli kivételével, mint aki járásának tettelesen nagyobb és népesebb voltánál s a központi teendőik által igénybe vett hivatalos ténykedésénél fogva a békebírói tisztet szolgabírói teendőinek elhanyagolása nélkül nem teljesíthető, — a kisebb polgári peres ügyekben való bíráskodással felruházatni kívánja s ennél fogva felhívja azokat hogy az 1877: 22 t. cz.-ben megazabott kellek megletét igazoló okiratokat a jövő ülésig előterjeszék.

Hosszas vitát vont maga után a tiszti ügyészek az árvaszék azon végzés ellen intézett fellebbezése, mellyel ugyancsak az árvaszék 392 sz. a. kelt végzése ellen beadott fellebbezése hivatalból visszautasított. A tényállás ez: Az árvaszék 392 sz. alatt felhívta a tiszti ügyészt, hogy egy szerződés gyámhatósági jóváhagyásának kérdésében véleményt mondjon, aki erre kijelentette, hogy ő azon telekjegyzőkönyv hitelesített másolatának a fél által leendő előterjesztése nélkül amelyre a szerződés vonatkozik, véleményt nem adhat, amire ismét az árvaszék oda utasította a tiszti ügyészt, hogy amennyiben a szerződés jóváhagyása iránt adandó véleményéhez az illető telekjegyzőkönyv megtekintését is szükségesnek találja, a szerződésbe hivatkozott telekjegyzőkönyvet a helyben lévő telekhivatalban tekintse meg. A tiszti ügyész ezen utasítás ellen fellebbezést intézett, az árvaszék azonban azt vissza utasította azon alapon fogva, mert ezen fellebbezés nem valamely magán fél érdekében hozott sérelmes s így nem érdemleges végzése hanem az árvaszéknek a tiszti ügyészhez intézett meghagyására vonatkozik. A tiszti ügyész a vissza utasító végzés ellen is fellebbezett; a közig. bizottság azonban annak megjegyzése mellett, hogy a fenforogó fellebbezés, mint összeütközési kérdés feltehető határozat hozás nem a gyámi ügyekben illetékes III fokú közigazgatási választmány, hanem a közigazgatási bizottság hatásköréhez tartozik; az árvaszék visszautasító végzését helyben hagyá azon kijelentéssel, hogy a tiszti ügyész az árvaszék meghagyásainak mindenkor megfelelni tartozik szabadságában állván eselleg elvi határozatokat jelentés vagy indítvány alakjában a közigazgatási bizottságnál kérelmezni.

Az árvaszéki elnök havi jelentéséből, kiemlendők azon adatok, hogy a tiszti ügyész az árvaszék részéről egy 3 frt 61 kr, egy 2 frt azaz két frt 10 kr, és egy

10 frt 46 kr követelés iránt pereket folytatván, az előbb 42 frt 60 krra, a másodikban 68 frtra s a harmadikban 70 frtra tehát a 2 frtos perben a tőke több mint 30-szoros összegére rögtek a per és végrehajtási költségek. Ezek oly magdöbenté adatok, hogy kétkedői lehet vajjon az illető adóok ki ne fizették volna önkéntesen is a csekély összeget ha egyáltalán fizetés képesek volnának vagy a tartozás valódisága bebizonyítható volna; mind két esetben nem lett volna e csúszás előlegezen lehető biztos tudomást szerzeni az illetőnek fizetési képességéről, mint a perköltséget felszaporítani a tőke 80-szoros összegére, és végre is a vesztett tőke leszámlolása után még a tömördek költséggel is az árvaszék terbelni. Ez bizony valószínűsége hazard játék: 68 frt költségek előlegot kockáztatni 2 frt 10 kr. behajtásának megkísérlése végett, melynek behajtása esetében is nyilván való az árvaszék vesztesége, mert elveszté az előlegzett perköltségek kamatait melyek bizonyára többet tesznek ki, mint a kereseti 2 frt 10 krt.

Tanúgy.

Egy kis interpelláció. T. Honczi János szentpéteri tanító urat, mint a b. gyarmati kör tanító körökét, tisztelettel felhívom, sziveskedjék e lapok útján nyilatkozni: mért nem vett részt, vagy esetleg mért nem képviseltette magát, a körhöz tartozó legközelebb megtartott iskolai vizagákon, s eként az osperesség erre vonatkozó határozatát, valamint kartárainak benne helyezett bizalmát, azok szellemi és anyagi kárára, ügyelemben nem vette? Több kartára megbízásából: B.-Gyarmaton, 1878. május 10-én.

Kovács József, úptanító

Losonc 1878. május 1.

Igen tisztelt szerkesztő úr! A losonci ág. hitv. ev. egyház április 24-én egyik leányiskolájának alapkövét tette le. Az alapkövetélel szerény, de magható szűnpálycséggel történt meg. Az egyház bírei közül felhívására, nemcsak hogy szép számmal megjelentek, hanem ezen, sőt a mult század folyó és folyamában volt höní rész, szűnt és papirpénzsel közül annyit hoztak, hogy ha ezen alapköv valaha felszínre kerül, minőkink benne igen becses gyűjteményt fognak találni. Az akként összegyűjtött pénz kellően becsomagolva, egy e célra készített s a helyszínen nyilvánosan felolvasott emlékirattal, az egyház oldjáróinak, tanítóinak, presbyteriumának, a segélyes öbögyletek tisztviselőinek, a városi tisztikar, a folyó tanévben iskoláinkban tanuló

ismeretei, rendkívüli feltaláló ügyessége nem csoda, hogy őt a fejedelem körében is első férőfőre tettek. Komoran halad a bán mellett hallgatva, minden buzgalom nélkül, úgy látszik nem legkedvesebb mulatságai közé tartozik az erdőket bujkálai.

— Átkosott helyzet — mondja magában — sajjon mense van-e még a vadászak, alig várom, hogy kirugjam a földet a dögöt, minden csontomat összeszúzza.

— Ha, ha ha! — nevetett a bán kedélyesen, ki hallotta e szavakat — látszik, mennyire kedveli kegyelmed ezt a mulatságot.

— Ki az ördög is kedvelné! nem való ez már nekem; a hol kell, ott megállok helyemet, de csupa mulatságból nincs kedvem magamat a lóról ledobatni. Egész napot át rászáni, máskálai, nem tartozik kedvenem mulatságaim közé

— Elbízem! kegyelmed jobban érti forgatni az ország ügyeit, csak az kár, hogy Rakóczy György uram . . .

— Hallgass, hallgass! felviról még az én napom is tudom; Erdely úgy naponkint lefelé hajlik; lass idő, midőn a tettek mesejére szállítatom. Kemény János fejről bihölög ledobja a Nagyr a fejedelmi süvegét; és ti erdélyiek nem akartok ebbe avatkozni?

— Eh! hallgasson kegyelmed — szólit közbe Zrínyi haragosan — tudjátok, minő

nagy szenvedélyem a vadászat, s ilyenkor is politikával untatok; kegyelmed csatlósáveivel sohasem hiányzik; jól van, máskor ám legyen, álljunk be a szobába, forgassuk a sárga papirokat, rostáljuk meg az országot, de e napra kikérem, hagyjon fel velők.

E közben haragosan kapta sarkantyuba lovát s a társaság más részéhez csatlakozott. — Egy lájos bölgy kísérelében lovagol egy izmos dalia, ábrándos fővel suttogva szerelmes szavakat a mellette lovagló amazonhoz; biztos kézzel tartja féken az erde száju telivér erdélyi lovat, könnyű lovagló állomány fedi karcsu, de mégis telt természet; kőcsagos kalpag borítja szép fejét, melyről aranylő szőke fűrtök göndörödnek le a széles vállakra, ábrándos külseje oly költői alakot mutat . . . Mellette űget a gyönyörű Zrínyi Ilona: hajlékony derekát borsu lovagló állomány fűdi, kicsiny csinos kalpag van szorítva dús hajzatához; arcórészi oly báj teljesen ragyognak, mint tükörkék közt a legzebb róza. Szemei ragyognak s villámlik mint a gyémánt; büszke, megvető tekintet ad a ránczolt szemöldök, melyeket olykor haragosan von le nagy világos szeméire. Ruházata ékes, babos selyem dekmányka kétfelől álló szárnyakkal, melyek szándékosan nyitva hagyják s látatni engedik a domboru kebel hó halmait, melyeket csak vékony patyolat takaró fűd

némileg. Gyönyörű méne hattyuféhérségű s mint bármely engedelmeskedik uródnak, ki nem ritkán veregeti meg a kis ló honyakát, mire az büszke tekintettel emeli fel okos fejét.

Valódi Venus és Diana egy személyben!

Bizalmas suttogásba merül a deli ifjával s annak ábrándos szeméibe gyakran át vág szemének villáma.

— Nem tudom mi oka — szól az ifjához — nem oly kedvvel jövök ma e helyre, szivem elszorul. Miklósom, tartd szemmel bányámat, ki épen szokatlan jó kedvben éri magát; adja leten csatlának az előzetek, de én félek, nagyon félek!

(Folyt. köv.)

Egy menyasszony albumába.

(1878. május 7-án)

Ajántra V . . . I . . . né uróhölgynek.

Aranyhajd, mosolygó arcú, szép menyasszony,
Ki ott állsz férjed oldalán,
Látodra mint aibong körül söt emlék,
Nem is tudod talán,
Nem is tudod, hogy a kíváncsi nép közt,
A mely bántva áll körül,
Egy ifj van, ki bánatos szemébe
Könyharmatot töl!

A kit nem érdekel énon ruhád szabása
S nem az idős-bodros szavai.
De ki — hajd sugar-aranyját nézve —
A mult időkbe száll,
Emlékszel? — Oh, hogye emlékszel!
Hisz nem volt olyan régen az:
Ösmér derült rád és szűnt borult rám
Azóta a tavasz.

Kis nővéremhez előjól naponta csaknem,
Magad is még kicsiny leány!
(Akkor még csak rövid ruhát viseltél
S nem kelle „gards de dame“.)
Te gyermek voltál, én meg gyermekifj:
S te még szűd játékodat,
Tíhelt gyönyörben elmerülve néztem
Én lány arany-hajd!

S hogy fűrtidet miért tekintem oly sovány?
Oh, art nem tudta senki sem; . . .
Hogy a Te fűd ily dicőfűny övedél,
Nem tudták, Kedvesem!
S nem tudták, olyan tálvilági fűnyben
Miert ragyog az én szemem?
Mily tündökli leltem remény-sománcza,
Nem tudta senki sem!

Ót honzu év folyt el azóta, mind megannyi
Tavasz neked, nekem meg tél.
Oh, mert lehalt leltem remény-sománcza,
S egy fűjő könyv beszél:
Arany-hajd, mosolygó szép menyasszony!
Legyen oly fényes életed,
A mily szűt, kietlen éjenakába
Ő vosta lelketet!

Luby Sándor.

leányövéndékek névkorával a „Egyet-
értés” „Nemzeti Hírlap” „Nógrádi Lapok”
síb egy egy számával együtt egy légmen-
tesen bodogasztott üveg edénybe zárva, két
egymást fedő kő vésett üvegben helyes-
tetett el. Az egyház lelkesze és tanítói, vá-
rosunk lelkes polgármestere Pokornyi Sán-
dor, az ev. férfi segélyegylet és az iskola
építési bizottság fáradszónal buzgalma első-
ké Buzbak Ádám, az ev. nőegylet egyik,
Egyszerűtől lelkesült alapító tagja Keller
Sámuelné assz. a városi kisedőroda min-
den jóért és szépért bevált vezetője és köz-
szeretett órája Dapay Kálmán, több pres-
byter és iskolánk kis növendékei megtették
a szokásos kalapásutléseket és elmondták
áldászerű jelszavaikat, — míg végre rö-
gösözve összeállt dalárdánk ismert és
nagybecsült melegséggel zangvén el a
hymnuszt és szótát, az elő nem készített
s egyháznkra néve épen azért kedves
omlékü ünnepegy befejeztetett.

Sok egyház épít iskolát a nem ver-
port alapkövének letételével, — így gon-
dolkozhatnak némelyek, olvasva szerény
soraimat. Nem is irtam volna én azt le ily
réseletesen, ha egyháznk még nem egészen
egy százados fonállásának története, egybe-
vetve mostani áldozatkész művelő, üdvös
tanulását nem nyújthatna sok oly kedvező
anyagi viszonyok között álló gyülekezetnek,
mely kicsinylő mosollyal olvasva egy népes
egyház „dicsekvéseit”.

Egy oly egyház, mely 95 éves szerves
fonállása óta a vallás, népnevelés és tudó-
mányos művelés anyai bocsas áldozatát tette
le hazájának oltárára, mint a losoncai ág-
bity. ev. egyház, minden álszerénység elve-
tése mellett, ünnepzettel mutathat viselt
dolgaira. —

Az 1763-ik év május 1. óta, midőn
mostani templomának alapkövét tette le, e
mai napig több mint százszor frtot adott ki
vallási és nevelési czélokra.

1849-ik évben a barbár oroszok nem-
telen borsu tárgyává tett város minden há-
zával együtt egyháznk épületei isrommá és
hamuvá tétettek; de a hives meg nem ér-
demelt koldustársasnyájuk kenyerét s veri-
tákos munkájuk keresményét megszoztották
egyháznkkal s lehetővé tették, hogy 1851-ik
évi június 8-án megkötöszönve a helybeli r.
catb. egyház azon sziveségét, mely szerint
templomukban engedték meg az evangyeli-
miak istentiszteleteit tartani, — fedél alá
került saját templomukba térhetek vissza.

1859-ik évben, midőn már a torony is
egészen kézen állott volna, június 24-én
egy villámütés elhamvasztotta annak fedelét
s mintegy 7000 frt új kiadás terhét nehe-
sítette a hívek vállaira.

1869-ik évben a népnevelés szent
ügyének a városunk anyagi és szellemi nö-
vekedésének akarván szolgálatot tenni, a
magyar királyi állammal kötött szerződés
értelmében, nagy áldozatokkal felépített
gymnásiumi épületét a város pénztárából
hozott 1000 frtos évi segélyt átadta az
államnak, mely viszont a város kebelében
egy 8 osztályú gymnásiummá emelendő tan-
intézet, egy tanítói képezde, egy felekezet
nélküli elemi iskola és egy iparos tanoda
felállításának kötelezettségét vállalta magára.
Megtartotta ellenben egyháznk nemcsak
azon adósságot, mely őt még a gymnásium
építéséből terhelte, hanem megtartotta addigi
két tanítói állomását is, — ezen újabb
áldozattal tévén lehetővé a leányoknak kor-
szerű és alaposabb oktatását.

1877-ik évben 2050 frtnyi költséggel
Pordechfőle vas haranglábakra helyeztette
át harangjait.

Vége folyó évben egy, házilag épiten-
dő 2-ik leányiskola emeléséhez fogott, mely
5—6 ezer frtba fog kerülni az egyháznak.
Ezen épület költségeinek fedezéséhez ev.
nőegyletünk 1183 frt nagylelkű adománnyal,
segélyegyletünk pedig 4000 frt olcsó köl-
csónal járult, míg végre egyháznk derék
tagjai: Matulay József, Sántha Zeigmond,
Steinhöbel Lajos, Nádosy Gyula, Nádler
László és Duchay János betenkennti válta-
kozással a munka menetére való felügye-
letet vállalták magukra.

Felmerült ugyan városi képviselőitünk-
ben azon eszme, hogy a népnevelés nagyobb-

mérvű emelése tekintetéből felekezeti lakó-
lákokat községiékké kellene tenni, de az
aránylag jó módú város nem bátorkodott a
helyesnek ismert, hanem költséges eszme
megtestosításába bocsátkozni. A nagy anyagi
gondokkal küzdő ev. egyház ellenben úgy
vélekedvén, hogy szent kötelme elleni vét-
ség volna a városnak messze kilátásban
levő kedvezőbb helyzetét bevárnia s addig
gyermekait egy egészszégtelen, szűk és sötét
tanterem falai között a testi és szellemi
kárvallás veszélyeinek tenni ki, — hozzá
fogott az új iskola építéséhez.

Ha egy gyülekezet felismeri erkölcsi
kötelezettségét, — megmutatja hogy a kor
műveltségének színvonalán áll, ha pedig
ezen kötelezettségnek meg is felel, bebizonyítja,
hogy a humanitás és igaz hazafiság képezi
életének irányelveit.

A losoncai ág. bity. ev. egyház régen
felismerte magas missióját: hogy a lelki-
ismereti szabadság megóvása mellett véd-
bástyája legyen a magyar nemzetiségnek.
A felében tótajkú gyülekezet nemcsak hogy
számos hazafias érzelmi s magyar gondol-
kozású jeles papot, tanítót, ügyvédet, orvost,
mérnököt és még számosabb esztoly lelkes
iparost nevelt saját falai közül egyháznk-
nak és hazájának, hanem a sok ségedés-
közrel rendelkező gyülekezetek által alig
ismert s épen azért eléggé méltányolni nem
is tudott, erőfeszítéssel tartotta fen évek
hosszu során át algyrnásiumát, mely ezen
egyház jó szellemét oltotta a felvidék nem
magyar ajkú de velünk egy czélú és terek-
vésű fiaiba. — Midőn pedig most ezen mis-
siójának egy részét átengedte a magyar
állam kormányának, — mely azt, adja Isten,
ne szökkörű s rövid életű kormányzási czé-
loknak, hanem általános s örökké tartó ha-
zafi érdekeknek emelésére fordítva, — maga
részéről még mindig kötelezettségének isme-
rendi oly hitelesnyokat s oly anyákat ne-
velni, kiknek szive és elméje a késő unokák
hazafiaságának és vallásosságának éltető
forrása legyen. —

Hollós Dániel.

Salgó-Tarján 1878. május 2.

Az elragadtatás bizonyos melegséggel
írom e sorokat, tényeket vázolva bennük,
mik nem szükségesnek magasztalást, nem
szallagos periphrasziát; fényesek lévén azok
a nélkül is a dkeőbb hangon szólnak Or-
pheus lantjánál.

A Salgótarján a részben közel vidék
tri közönsége újabb bizonyítékát adta a
magasztos ügyek iránti meleg érdeklődésé-
nek s nemes áldozatkésztségének mult hó
22-én — huerét másodnapján a helyben
építendő evangélikus templom javára ren-
dezett tombolával és hangversenyyel egy-
bekötött táncvirágmenen, a midőn a jótékony
czélunk, oly reményt túlzárnyaló sikert
csékközölt.

E jótékony czélú bált a salgótarjáni
caminó testület rendezte. Es immár az öt-
dik jótékonyczélú vizgalom, mit e testület
rövid harmad félévi feunállása óta mindig
a legfényesebb sikerrel rendezett.

Első helyen had legyen kifejezve a
szentügy nevében a legőszintőbben érzett
hála na. Zemlinzky Rezső bányatársulati
igazgató úrnak a caminó elsőkének, továbbá
a 12 tagú rendező bizottságnak névszerint:
Tuczentaller Gyula, Gümöry Sándor, Dr.
Vajda Ignác, Kádás Ferencz, id. Weissen-
bacher János, Jávör Gyula, Pfaff Gusztáv,
Pap János, Okolicsányi Lajos, Woczasik Hen-
rik, Dr. Vajda Ferencz és Koháry János
uraknak lelkes ügybuzgalmukért, fáradszón-
al tövékönyvségükért.

Fogadják legmélyebb köszönetünket
a tisztelt feldőlőzetők, kiknek nagybecsű
adományait, adott igéret szerint, van szre-
rencsénk hirtapilag külön külön nyugtázni:
Barella Henrik 2 frt, Csathó Károly 5 frt,
Dr. Vajda Ignác 19 frt, na. Zemlinzky
Rudolf 27 frt, Mossoczky Lajos Pozsonyból
10 frt, Pfaff Gusztáv 3 frt, Kolbenbeier Ru-
dolf Ozdról 4 frt, Férighi Lipót 3 frt, N.
N. 3 frt, Halmay Albin 3 frt, Unger Gusztáv
1 frt, na. év. Tuczentalleré 4 frt,
Tuczentaller Gyula 4 frt, Römer J. 3 frt,
N. N. 2 frt, Gümöry Sándor 10 frt, Szloboda

Jakab 3 frt, Qualin Győző 4 frt, Kotell
Ernő 3 frt, Borbély Lajos 4 frt, Hankus
Lajos 3 frt, Reisinger Imre 4 frt, Józsa
Ernő 1 frt, Dr. Vajda Ferencz 4 frt, Pap
János 3 frt, Kuná Ádám 2 frt, Dapay Gyula
2 frt, Valny József 1 frt, Taschler Kálmán
1 frt, Vladár János Fámsonházáról 3 frt,
Lolpach Gusztáv 1 frt, Manner Albin 1 frt,
Tomásch János 1 frt, id. Weissenbacher
János 4 frt, ifj. Weissenbacher János 4 frt,
Weissenbacher Andor Budapestről 18 frt,
Jacik Ödön 1 frt, Jávör Anna Ocszváról
3 frt, Fakla János 1 frt, Okolicsányi Lajos
2 frt, Dapay Béla Pétervárárról 4 frt, Po-
razik György 1 frt, Lux Jakab 4 frt, Hor-
váth József 2 frt, Jungmann Mihály 1 frt,
Korsós József 1 frt, Minich-Jauluz-Hoff-
mannézt Budapestről 10 frt, na. Dessowfy
Ottó 10 frt, Rubint Károly 5 frt, Kramu-
linyi Ferencz 5 frt, Vitalis Sándor 5 frt,
Woczasik Henrik 5 frt, Gábory Mihály 3 frt,
Bartholomeides Gyula Kálnóról 2 frt, Hu-
nyadi Dániel 1 frt, Jávör Gyula 2 frt, Rut-
kay Sándor 5 frt, Horváth Imre 3 frt, Sza-
lay István 8 frt, Morvai Ferencz 1 frt, Ha-
szár Sándor 3 frt, Hrabnusi János 1 frt,
Kovács József 2 frt, Turcsányi Gusztáv 1
frt, Szontagb Ferencz 2 frt, Fábry Lajos
3 frt, Kun József 2 frt.

Többen azonban a mélyen tisztelt ada-
kozók közül, mindannak daczára, hogy nem
óbajják, miszerint bocsas neveik a tekinté-
lyos pénzadományaik őszazege közszétosásék
e sorok folyamán — fogadják szintén mé-
lyen érzett hálnk meleg nyitvánitását.

Ki kell továbbá emelünk azon példás
áldozatkésztséget, mely a kisorsolt tombola
tárgyak ajándékozásában nyitvánult s a
tárgyakra vonatkozólag azt, hogy mindazok
izlés, választékoság, érték és mennyiség
tekintetében annyira kiváltak, hogy bárhol
is kiváló tombola cikkeket képezhettek
volna. Legyenek áldva nemeskeblű adói.

Végül a hangversenyon közreműködő
kiszasszonyok és urak szives fellépéséért, a
kifejtett buzgalomért s a fényes sikerért
fogadják szintén nyitán kifejezett hódola-
tunkat, melynek kapcsában van szerencsénk
a másorozatot közölni:

1. „Nyitány” Suppé Ferenczről — első-
adá a bányatársulati zenekar.
2. „Szózat és Hymnus” Liszt Ferencz-
ről — zongorán előadák: Herber Mariska és
Konez Ilona kiszasszonyok.
3. „Die zwei Träume” Párdal. Ének-
lők: Halmay és Valny urak.
4. „Változatok” Steier népdalok felett,
előadá a bányatársulati zenekar.
5. „Ábránd” Mossonyi Mihálytól és
„Magyar táncok” Bramstól, előadá zongo-
rán Barella Miksa úr.
6. „Die Rose” Magándal. Éneklő Valny
úr, zongorán kíséré Dr. Vajda Ferencz úr.
7. „Khapodie nr 4 zum Wintermárchen”
Dreischbóktól, zongorán előadá Barella M. úr.
8. „Egyveleg” Márthából, előadá a
bányatársulati zenekar.

A fényes concert, a tombola, szóval az
egész táncszentély, a költségek levonásával
a jótékony czélunk őszazege 535 frt 80 kr.
tisztá hasznot eredményezett.

Ruttkay Sándor,
... lelkész.

Hírek.

Lapunk t. olvasóit (különösen a kör-
jegyzőket és községi bírákat) felkérjük,
hogy a hátrálkos előfizetési őszzegeket a
kiadóhivatálnak küldjék be.

Hymen. Vannay Ignác b. gyarmati
ügyvéd f. hó 7-én vezette oltárbox Ráth Panni
kiszasszonyt Ráth László kedves leányát.
Boldogságot kívánunk az új házaspárnak!

A losoncai caminó f. h. 17-ikén pén-
teken 8 órakor felolvasási estélyt tart, melyet
egy zenei előadás első és tánc követ.
A felolvasás czime: „Haza és hazafiság”
Holes Danó urtól. Az estély egészben vére
azon a módon fog tartatni, mint az előbbiek.
Belépti díj 50 kr.

Hálfelirás. Ösv. Novák Miklósné, néhai
Novák Miklós divinyi seoförális uradalmi
kaszvár neje f. hó 9-én hunyt el Pesten 63
éves korában. Béke poraira!

A kisebb polgári perekben való
bíráskodására Nógrádmagyében Hartvich
Ferencz losoncai, Plachy József űleki és
Oláh József szirákjárási szolgabírák nevez-
tettek ki.

Ipolyvágon a városi közszentély
hagyományos szokás szerint f. hó 4-én
nyitattott meg ünnepegyesen, mely alkalom-
mal azon-oly számos úri közönség jelent
meg, mint eddig még soha. Csak az sajnos,
hogy a megnyitást követni szokott tánc-
estély a kaszinóban felelte győr látogatásnak
örvendett. Pedig ez alkalommal minden ipoly-
vági honorátornak résztvenni illelék, s ily
könnyű s kellemes módon az évi sötétéri
költség kiteléék. A megjelent nép társaság a
legderültebb kedéllyel ájfélen túl volt együtt.
(r. l.)

Felhívás. Tisztelettel felkéröm a hazai
írókat, művészeket s általában mindazokat,
kik a köztéren működnek s érdemeket
szereztek maguknak, hogy életrajzi adatal-
kat, műveiket, ezek megjelenését, eszerleléük
főbb mozzanatait közölni sziveskedjenek.
Budapest (Kerepesi út, 68), 1878. máj. 3-án.
Somogyi Ede, a „Magyar Lexikon” szerkesz-
tője.

Különlélek.

Magyar Lexikon első füzeté meg-
jelent. A szerző felhívást intéz a magyar
nemzethez; melyből a programmrész kivonva
következőkben közlünk: „Nemzetünk szel-
lemi fejlődése s irodalmunk gyarapodása
minden ágában, ágető szükségé tesz oly
művet, mely az őszaze tudományokat, a tár-
sadalmi életnek kiválóbb kérdéseit, röviden
mintegy dióhéjba szoritva foglalja magában,
mely minden konkrét kérdésre feleletet, min-
den vitás esetben felvilágosítást ad, oly művet
egy szóval, mely az őszaze emberi ismeretek
repertóriumát nyújtja. A „Magyar Lexikon”
tehát azok korlátok közé szoritott tárháza
tesz az őszaze ismereteknek; fel fog ölelni
mindent, a mi a társadalmi életben kérdés
és vita tárgyat képezhet; ki fogja emelni
a lényegest s mellőzni fogja a lényegtelenet;
jelszavunk: „Mentül többet mentül röviden-
ben.” Megjegyezzük még, hogy a nagy
anyaghalmaszból, melyet encyklopaediai mun-
kának szem előtt kell tartaniok, semmit sem
hagytunk ki; felvettük az őszaze természeti-
tudományokat s azok gyakorlati alkalmat-
zását a kereskedelemben, az iparban, a
gazdaságban; különbe figyelmet fordítot-
tunk a történelemre, a földrajzra, az állam-
tanra s egyes férfiak életrajzaira; s statiszt-
tikai adatainknál e tudományág legújabb
megállapításai irányadók; nem feledkezünk
meg az iparról s a kézművészetéről sem s
különösen ügyeltünk arra, hogy minden,
nyelvünkben még oly kevésbé használatos
idegen szó e műben megjelenje helyét, kiejt-
ését és magyarázatát. De a mi bennünket e
mű kiadására főként indított s miről egy
perczig sem felekezünk meg, az, hogy e
mű magyar encyklopaedia akar lenni. Czöl-
lünk nem csupán a német lexikonokat fölü-
legesen tenni, hanem oly művet nyújtani,
mely hazafias szellemével, a nemzeti érde-
kek feikarolásával iparkodik a közönség
tetzését megnyerni. Magában fogja foglalni
a magyar történelemnek őszaze kiválóbb
alakjait, fel fogja venni az őszaze magyar
államférfiakat, írókat, művészeket s mind-
azokat, kik a közélet terén érdemeket sze-
reztek maguknak, — a legrégebb időktől
fogva a mai napokig; magában fogja fog-
lalni az őszaze magyar helységeket, a leg-
kisebb falutól kezdve hazánk fővárosáig,
szem előtt tartva az új területi beosztást
s a legújabb statisztikai adatokat. Az egész
mű 50 füzetre van tervezve. Miudgyik füzét
egy-egy értékes mellékletet fog hozni. Egy-
egy füzét árát 30 krban állapítottuk meg.
Mindem hónapban megjelenik két füzét. —
Egy-egy kütet tíz füzetből áll. Megrende-
léseknek a „Magyar Lexikon”-ra minden
könyvkereskedés, B.-Gyarmaton Spitzer Mór
úr mindenkor készséggel tesz eleget.

Mennyi salivart és dohányt fogyaszt-
unk? A szivar és dohány, mint nagy rém-
ben fényűzési cikk fogyasztásából igen sok

